

Bilaterální síť designu. Inovace designu od moderny kolem roku 1900 po modernu digitální.

Hlavní partner:

MAK – Österreichisches Museum für angewandte Kunst / Gegenwartskunst

Projektoví partneři:

Moravská galerie v Brně (MG)
Město Brtnice / Stadt Brtnice

Strategičtí partneři:

Vila Tugendhat
UPM
Müllerova vila
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Museen der Stadt Wien (Wien Museum)
WAGNER:WERK – MUSEUM
POSTSPARKASSE

Trvání projektu: 01/2017 – 12/2019

Charakteristika projektu

Hlavním cílem projektu „Bilaterální síť designu. Inovace designu od moderny kolem roku 1900 po modernu digitální“ je uchování, ochrana a zprostředkování střeoevropské moderny za pomoci výstav, workshopů a jiných aktivit. Projekt poukazuje na společné kořeny moderny České republiky a Rakouska, které jsou důsledkem vzájemné spolupráce umělců a architektů z obou zemí (Josef Hoffmann, Adolf Loos, Otto Wagner, Koloman Moser a další).

Mezi hlavní aktivity projektu patří sezonní výstavy v Brně a Brtnici, úprava části stálé expozice starého umění v Místodržitelském paláci v Brně a cyklus výstav v Muzeu užitého/současného umění ve Vídni (MAK). Tyto hlavní činnosti programově doplňuje série workshopů a dalších doprovodných akcí zaměřených na řemeslnou tradici a aktuální inovace v designu, které zvou k účasti tvůrce z kreativního sektoru. Důležitou součástí projektu jsou též úpravy dvoru Rodného domu Josefa Hoffmanna, včetně vybudování mobilního zázemí pro návštěvníky. V Muzeu Josefa Hoffmanna budou upraveny vstupní prostory a vybudován obchod s designem, čímž dojde ke zlepšení přístupnosti pro odborné a i laické návštěvníky.

Projekt je realizován za finanční podpory Evropského fondu pro regionální rozvoj a ze státního rozpočtu České republiky.

Aktivity realizované v roce 2017

Džadoňova vila, Jana Nečase 2

Sezónní výstava 2017 v Jurkovičově vile

Kurátor: Rostislav Koryčánek

Místo: Jurkovičova vila, Jana Nečase 2, 616 00 Brno

Trvání výstavy: 28. 04. 2017 – 25. 03. 2018

Jaké by to bylo, kdyby se do Jurkovičovy vily nastěhoval nový obyvatel? S ohledem na architektonickou, historickou a památkovou hodnotu vily by to měl být někdo, kdo k ní bude mít niterný vztah, kdo bude obdivovatelem díla Dušana Jurkoviče a kdo bude mít blízko k folklórní tradici. Všechna tato kritéria bezezbytku naplňuje Tomáš Džadoň. V rámci aktuální výstavy Džadoň umístil do prostoru Jurkovičovy vily a do zahrady svá dřívější, méně známá díla - malby, grafiky, sošky, objekty, videa, ve kterých zaznamenává stesk po formách a projevech

lidové tradice či paradoxnost života v technologicky vyspělé společnosti, která se neobejde bez zakořenění v své minulosti a tradici.

JOSEF HOFFMANN – OTTO WAGNER. O užitku a působení architektury.

Sezónní výstava 2017 v Rodném domě Josefa Hoffmanna v Brtnici

Kurátoři: Rainald Franz (MAK); Rostislav Koryčánek (MG)

Místo: Rodný dům Josefa Hoffmanna, náměstí Svobody 263, Brtnice

Trvání výstavy: 21. 05. 2017 – 15. 05. 2018

Letošní sezónní výstava *JOSEF HOFFMANN - OTTO WAGNER. O užitku a působení architektury* v Rodném domě Josefa Hoffmanna v Brtnici je věnována vztahu Josefa Hoffmanna (1870-1956) a jeho učitele Otto Wagnera (1841-1918), jehož sté výročí úmrtí připadá na rok 2018. Studium u Otto Wagnera na Specialschule für Architektur při vídeňské Akademii výtvarných umění, jejich společná práce ve Wagnerově ateliéru a ve sdružení Secession, stejně jako Wagnerova podpora při jmenování Hoffmanna profesorem na c.k. Škole uměleckých řemesel

ve Vídni - to vše bylo pro kariéru Josefa Hoffmanna určující. Výstava konfrontuje prostřednictvím návrhů a objektů tvorbu Josefa Hoffmanna s tvorbou jeho učitele Otto Wagnera.

Aktivity plánované v roce 2018 - výstavy

Sezónní výstava 2018 v Jurkovičově vile

Kurátor: Rostislav Koryčánek

Místo: Jurkovičova vila, Jana Nečase 2, 616 00 Brno

Trvání výstavy: 27. 4. 2018 – jaro 2019

A1ARCHITECTS

Výstava vzniká ve spolupráci s architektonickým studiem A1ARCHITECTS. Autoři se zabývají tématem intimity muzea, interpretují ho v souvislosti s odkazem tvorby Dušana Jurkoviče a charakterem jeho staveb.

Post Otto Wagner: Od budovy Postsparkasse k postmoderně

Výstavní cyklus v MAKu / 1. díl

Kurátor (MAK): Sebastian Hackenschmidt / **Hostující kurátor:** Ákos Morawánszky

Trvání výstavy: 30. 5. 2018 – 30. 9. 2018

Výstava „Post Otto Wagner“ se koná při příležitosti 100. výročí úmrtí architekta Otto Wagnera, který je se svou epochální architektonickou tvorbou pokládán za nejvýznamnějšího předchůdce rané moderny. Výstava ovšem není koncipována monograficky, nýbrž sleduje působení Wagnera jakožto „otce moderny“. Přitom se zabývá nejen kontextem a vzájemnými vztahy Wagnera s představiteli rané moderny, ale také Wagnerovým vlivem na současníky, žáky a na následující generace architektů a designérů.

Josef Hoffmann a Koloman Moser

Sezónní výstava 2018 v Rodném domě Josefa Hoffmanna v Brtnici

Kurátoři: Rainald Franz (MAK); Rostislav Koryčánek (MG)

Místo: Rodný dům Josefa Hoffmanna, náměstí Svobody 263, Brtnice

Vernisáž: 27. 5. 2018 / **Trvání výstavy:** 30. 5. 2018 – 28. 10. 2018

Sezónní výstava 2018 v Rodném domě Josefa Hoffmanna v Brtnici se věnuje vztahu Josefa Hoffmanna a Kolomana Mosera, jehož sté výročí úmrtí připadá na rok 2018. Zatím co Hoffmann vždy zůstával věrný své pozici striktního designera, zosobňoval Koloman Moser ve všech svých projektech dekorativní element. Představoval tak umělecký protipól k Josefovi Hoffmannovi, kterého převážně architektonická tvorba byla ovlivněna studiem u Otto Wagnera. Výstava konfrontuje prostřednictvím návrhů tyto dva významné představitele „Wiener Werkstätte“.

Koloman Moser (1868-1918)

Univerzální umělec mezi Gustavem Klimtem a Josefem Hoffmannem

Výstavní cyklus v MAKu / 2. díl

Kurátorka (MAK): Elisabeth Schmuttermeier / **Hostující kurátor:** Christian Witt-Dörning

Trvání výstavy: 19. 12. 2018 – 22. 4. 2019

Při příležitosti 100. výročí úmrtí Kolomana Mosera prezentuje MAK v jedné veliké výstavě jeho rozsáhlé dílo, které v sobě pojímá malbu a grafiku, umělecké řemeslo, tvorbu interiérů, módu a knihvazačství.

Aktivity plánované v roce 2018 - Akce

Design kempy

Místo: Brtnice

Termín: září 2018

Cílem Design kempů je prostřednictvím uměleckých rezidenčních pobytů poukázat a zprostředkovat nový přístup ke kulturnímu dědictví, které Josef Hoffmann zanechal v Brtnici a znovu oživit specifickou funkci Hoffmannova rodného bydliště. Za tímto účelem zve Moravská galerie a Muzeum užitého umění (MAK) vybrané české a rakouské studenty, aby se pod vedením Ondřeje Toboly, vedoucího oboru produktového designu na brněnské Fakultě výtvarných umění, reagovaly na specifické prostředí Rodného domu Josefa Hoffmanna a do jeho zahrady navrhli mobilní zázemí pro návštěvníky. V návaznosti na sezónní výstavu 2018 v Brtnici, která je věnována dvěma stěžejním osobnostem Wiener Werkstätte Josefu Hoffmannovi a Kolomanu Moserovi, se budou studenti po dobu jednoho týdne zabývat tvorbou Wiener Werkstätte a integrovat její hlavní myšlenky a koncepty do návrhů vícefunkční mobilní kavárny a s ní souvisejícího mobiliáře (přístřešek pro návštěvníky, informační nosiče, dětské herní prvky nebo zahradní doplňky pro vícegenerační aktivity, dovybavení stodoly, která je součástí zahrady pro využití místní komunity jako víceúčelový sál, prostor pro workshopy). Tím vznikne jedinečné zázemí zvyšující standard nabízených služeb pro návštěvníky a umožňující lepší reflexi specifického prostoru. Druhý navazující díl uměleckých rezidenčních pobytů proběhne roce 2019 a zaměří se na rozpracování konceptů do konkrétních návrhů.

Inovativní workshopy

Ort: Brno / Vídeň

Termín: říjen/listopad 2018

Po každém design kempu bude s časovým posunem uspořádán vždy jeden workshop ve Vídni a v Brně, který bude reflektovat aktivity a výsledky z rezidenčních pobytů umělců v Brtnici. Publiku budou představeny koncepty a vypracované návrhy, které vznikly z diskuse a vzájemného působení českých a rakouských studentů během design kempů ve specifickém prostředí Rodného domu Josefa Hoffmanna.

Laboratoř řemesel

Místo: Brno

Termín: podzim 2018

Na podzim 2018 proběhne v Moravské galerii v Brně ve spolupráci s MAK třídní přehlídka předních návrhářů a řemeslných dílen především z Rakouska a z České republiky. V rámci této "laboratoře řemesel" budou širokému publiku představeny aktuální tendence obou zemí v oblasti uměleckých řemesel. V roce 2019 je plánovaná analogická akce ve Vídni.

Stavební úpravy dvora Rodného domu Josefa Hoffmanna v roce 2018

Místo: Brtnice

Úpravy stávajícího dvora Rodného domu Josefa Hoffmanna se týkají demolice dvorního objektu dílny, demontování stávající plechové brány a vytvoření nových vrat z masivního dřeva, opravy obvodové zdi dvora a výměny podlahy v altánu. (Pro stávající podlahu z hutněného písku v altánu v severní části dvora je navržena dlažba z dřevěných špalíků.) Nově získaná plocha ve dvoře bude zatravněna a vybudována jako zahrada.

Rozšíření stálé expozice starého umění v Místodržitelském paláci v Brně v roce 2018

Místo: Brno

V roce 2018 dojde k úpravě a tematickému rozšíření stálé expozice Moravské galerie „Umění od gotiky až do konce 19. století“, která je umístěna v Místodržitelském paláci v Brně. Cílem proměny expozice je zakotvení moderny v této stálé výstavě a popularizace interakcí mezi Rakousko-uherskou metropolí a centrem Moravy ve vývoji moderny. Cílem je uceleně prezentovat klíčovou kapitolu zrodu moderny s důrazem na vzájemné vazby a kulturní transfery mezi Brnem a Vídní. Příklad dynamicky se transformující metropole monarchie byl pro Brno v mnoha směrech inspirující. To dokumentuje nejen řada příkladů z architektury a urbanismu Brna, ale rovněž i designu a umění. Dobovou i individuální provázanost uměleckých scén Brna a Vídně (mnoho umělců studovalo nebo působilo v obou městech) rovněž zrcadlí dlouhodobě budované umělecké sbírky Moravské galerie. Propojení designu a umění podtrhuje dobovou praxi, která hranice mezi obory narušovala ve prospěch jejich synergického působení.

Pro zamýšlené rozšíření expozice budou zajištěny relevantní umělecké předměty z období moderny a stávající expozice bude obsahově i technicky adaptována.

Aktivity plánované v roce 2019

Design kemp

Místo: Brtnice

Termín: září 2019

Inovativní workshopy

Místo: Brno / Vídeň

Termín: říjen – listopad 2019

Laboratoř řemesel

Místo: Vídeň

Termín: podzim 2019

Role strategických partnerů v projektu

Zapojení strategických partnerů do projektu by mělo probíhat na dvou rovinách. Na jedné straně mohou čeští a rakouští strategičtí partneři, jako důležité kulturní instituce, propagovat jednotlivé aktivity a významně tak přispět k publicitě projektu. Proto bylo do projektu zapojeno i Rakouské kulturní fórum v Praze. Jako jedna z nejdůležitějších rakouských kulturních institucí v České republice může využít svoji jedinečnou funkci kulturního sprostředkovatele a oslovit tak ještě širší publikum.

Druhou důležitou rovinou je poradní role strategických partnerů v projektu. Zejména u aktivit, které si staví za cíl přenést společné kulturní tradice do současnosti, mohou strategičtí partneři zprostředkovat kontakt na důležité designéry a producenty. Doporučení konkrétních odborníků bude přínosem především při přípravě *design kempů* a *laboratoří řemesel*, v rámci kterých budou čeští a rakouští studenti řešit společné úkoly, resp. během kterých oslovení designéři, řemeslníci a výrobci z obou zemí představí svoji tvorbu v Brně a ve Vídní.

Rovněž budeme potěšeni, když nám naši partneři doporučí další kulturní a odborné instituce, které jsme v přípravné fázi neoslovili, ale které by mohly dopomoci k ještě lepší realizaci projektu.

Již v průběhu projektu *Bilaterální síť designu* se naskýtají mnohá témata vhodná pro budoucí spolupráci, která probíráme už teď, a která zajistí, že naše partnerství bude pokračovat i po ukončení projektu.